

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 września 2020 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 18 grudnia 2018 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 lutego 2016 r. powódka M. D. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej P. S.A. w W. trzykrotności wynagrodzenia liczonego jak ekwiwalent za urlop tytułem odszkodowania za nieuzasadnione i niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jak również zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powódka utrzymuje, że wypowiedzenie stosunku pracy nastąpiło z naruszeniem regulacji prawa pracy oraz zasad współżycia społecznego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W *meriti* strona pozwana podnosi, że powódka pomimo uzyskania akceptacji wniosku urlopowego od dnia 1 lutego

2016 r. nie rozpoczęła w tym dniu urlopu, lecz stawiała się do pracy i podpisała listę obecności. Ponadto strona pozwana złożyła pozew wzajemny o zasądzenie od powódki nienależnie pobranego wynagrodzenia za okres po rozwiązaniu umowy o pracę, tj. 27-29 lutego 2016 r. w kwocie 807,55 zł.

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w W. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 13.886,61 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 lutego 2016 r. do dnia zapłaty; zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego w W. kwotę 695 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powódka była ustawowo zwolniona oraz wyrokowi w pkt 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.628,87 zł.

W wyniku analizy stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy dał wiarę argumentacji oraz zeznaniom strony powodowej. Natomiast w wyniku analizy prawnej Sąd ten uznał, że wypowiedzenie powódce umowy o pracę nastąpiło niezgodnie z art. 41 k.p., albowiem zostało ono powódce wręczone w dniu 1 lutego 2016 r., tj. w dniu, kiedy była na urlopie wypoczynkowym.

W apelacji strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez niewszechstronne i dowolne rozważenie zebranego materiału dowodowego oraz naruszenie art. 42 k.p. poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że powódka w dniu 6 lutego 2016 r. przebywała na urlopie, a w związku z powyższym wypowiedzenie stosunku pracy było niedopuszczalne. Strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Powódka natomiast wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 18 grudnia 2018 r. oddalił apelację. Sąd ten podzielił w pełni ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd Rejonowy, jak również częściowo ocenę prawną. Sąd Okręgowy podniósł, że powódka będąc na urlopie wypoczynkowym stawiała się do pracy i była gotowa do

jej wykonywania, a zatem była również objęta ochroną z art. 41 k.p. W tym zakresie natomiast, zachowanie strony pozwanej, polegające na wręczeniu dokumentu o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem naruszyło art. 41 k.p. w związku z art. 8 tejże ustawy.

Pismem z dnia 21 marca 2019 r. strona pozwana wnosi skargę kasacyjną, skarżąc wyrok Sądu Okręgowego w W. w całości, twierdząc, że skarga jest oczywiście uzasadniona oraz wskazując, że w sprawie naruszono przepisy postępowania, tj. art. 217 § 3 k.p.c. – poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych w sprawie, naruszenie art. 299 k.p.c. – poprzez pominięcie zasady subsydiarności dowodu z przesłuchania strony oraz naruszenie prawa materialnego w postaci art. 41 k.p. – poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Pozwana wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zmianę wyroku Sądu Okręgowego i oddalenie powództwa w całości oraz orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym i za wszystkie instancje według norm prawem przepisanych. Ewentualnie, pozwana wnosi o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto pozwana wnosi o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie, o orzeczenie zwrotu spełnionych świadczeń oraz o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zatem wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty

świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarga kasacyjna jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Powoływanie się skarżącego na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona, a zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Ponadto, aby przyjąć, że skarga jest oczywiście uzasadniona skarżący musiałby wskazać i wykazać naruszenie prawa procesowego lub materialnego, z powodu którego rozstrzygnięcie w zaskarżonym wyroku jest oczywiście wadliwe i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 maja 2012 r., I UK 33/12, LEX nr 1675310) albo, w sytuacji, gdy przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, wniosek ten powinien zawierać odpowiedni wywód prawny opisujący, w czym wyraża się ta "oczywistość", a ponadto przedstawienie argumentów wykazujących tę oczywistość. Skarżący powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter naruszenia prawa, ponieważ przesłanką uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest samo naruszenie prawa, lecz sytuacja, w której zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, co czyni skargę oczywiście uzasadnioną

(postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II PK 276/11, LEX nr 1215147). Oczywistość skargi nie może polegać na polemice z ocena dowodów dokonana przez instancje sądowe.

Przedmiotowy wniosek nie spełnia warunków właściwych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na brak wskazania jakiegokolwiek przepisu, którego naruszenie miałoby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na pierwszy rzut oka, a skarga poza twierdzeniem, że jest oczywiście uzasadniona, nie zawiera żadnego wyводу prawnego, który stanowiłby poparcie twierdzenia, że jest ona oczywiście uzasadniona. Zwłaszcza, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „predsądu”. Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134, postanowienie Sądu Najwyższego z 12 września 2018 r., III UK 178/17). Ponadto skarga kasacyjna ze względu na szczególną podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zostaje przyjęta do rozpoznania tylko wtedy, gdy wniosek samodzielnie wskazuje i wykazuje naruszenie konkretnych przepisów prawa procesowego lub materialnego, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 lutego 2014 r., I PK 266/13).

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że argumenty na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej mogą, a nawet powinny utożsamiać się z zarzutami ujętymi w jej podstawach, lecz niedopuszczalne jest ich formułowanie przez wyrażenie braku aprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 marca 2018 r., I UK 191/17).

W przedmiotowej sprawie należy wskazać, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub

czynności procesowych sądu wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni, niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2019 r., II CSK 284/19, LEX nr 2749734).

W zakresie granic kognicji należnej Sądowi Najwyższemu, w sytuacji, gdy skarga kasacyjna ogranicza się tylko do zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, nie wskazując na inne naruszenia prawa, jest ona niedopuszczalna jako nieoparta na ustawowej podstawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., III PK 73/11).

Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2012 r., I UK 388/11, LEX nr 1215135). Ponadto, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub

niewłaściwego zastosowania prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2020 r., II CSK 270/19, LEX nr 3008554).

Oczywista zasadność skargi musiałaby się wiązać z oczywistym naruszeniem prawa przez Sąd drugiej instancji (ponieważ Sąd Najwyższy jako instancja kontrolna weryfikuje jedynie orzeczenie sądu drugiej instancji z punktu widzenia ewentualnych naruszeń prawa materialnego i procesowego). Oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna *prima facie*, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 października 2011 r., I UK 174/11, LEX nr 1620495). Ponadto, sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2019 r., IV CSK 562/18, LEX nr 2741765). Wreszcie, uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2019 r., IV CSK 289/19, LEX nr 2734445).

W rozpoznawanej sprawie Sądy obydwu instancji wykazały naruszenie przez stronę pozwaną przepisów prawa pracy. Trzeba z całym naciskiem podkreślić, że była to kwestia dowodowa, a nie kwestia prawna. To ustalenia faktyczne były wiążące przy dokonywaniu oceny materialnoprawnej, dlatego też w tym zakresie nie można twierdzić o oczywistym naruszeniu prawa. Logicznym następstwem ustaleń stanu faktycznego było zastosowanie przepisów prawa procesowego i w tym przypadku również trudno znaleźć oczywiste uchybienia.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy także zauważyć, że twierdzenia skargi stanowią w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sąd drugiej instancji, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Sąd Najwyższy związany był ustaleniami faktycznymi oraz oceną

materiału dowodowego dokonana w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z powyższych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jako w sentencji.